

TÜRKİYE’DE TERÖR ÖRGÜTLERİNİN FİNANS KAYNAKLARI

Selahattin GÜREL

GİRİŞ

Terörizmin sadece ulusal değil aynı zamanda uluslararası boyutları vardır. Gerek ulusal gerekse uluslararası güvenlik için tehdit oluşturan en önemli sorunların başında geldiği artık tüm dünya devletlerince kabul edilmektedir. Birçok ülke terör sorunuyla karşılaşmış ve farklı ideolojilere sahip terör örgütleriyle mücadele etmek durumunda kalmıştır. 11 Eylül 2001 tarihinde ABD’de ikiz kulelere yapılan saldırılar neticesinde terörün tüm dünya ülkelerini tehdit eden bir sorun olduğu görülmüştür. Dolayısıyla terörle mücadelenin de uluslararası dayanışma ve işbirliği içerisinde yürütülmesi gerektirdiği gerçeğini ortaya koymuştur.

Canlıların varlıklarını devam ettirebilmeleri için hava, su, gıda gibi hayati önem taşıyan ihtiyaçları mevcuttur. Terör örgütlerinin faaliyetlerini devam ettirebilmeleri için finansal olarak desteklenmeleri ve süreklilik arz eden finans kaynakları temini önemli hususların başında gelmektedir. Terör örgütlerinin temel amacı gelir elde etmek olmasa da mevcudiyetlerini sürdürebilmeleri için mali desteğe sahip olmaları gerekmektedir. Netice itibariyle finans desteği alamayan bir terör örgütünün uzun süre ayakta kalması mümkün görülmemektedir.

Terör örgütlerinin asıl amacı elde ettikleri gelirle ideolojilerini gerçekleştirmek ve faaliyetlerinin devamını sağlamaktır. Bundan dolayı terör örgütleri yasal yollardan gelir elde etme yoluna da başvurabilmektedirler.²

Terör örgütlerinin gelişen teknolojiye ve şartlara bağlı olarak gittikçe profesyonelleşmeleri, maddi açıdan daha fazla gelire ihtiyaç duymalarına neden olmaktadır. Aktif olarak faaliyet gösteren unsurların bir işte çalışıp gelir temin etmelerinin mümkün olmayışı, faaliyetlerin getirdiği mali yük, her türlü faaliyetin bir mali faturasının bulunması, özellikle eğitim ve silahlı faaliyetlere yönelik olarak

¹ **Kamu Hukuku Uzmanı ZÜ SBE**

² Ömer Lütfi YALÇIN, **Terörün Finansmanı**, MASAK, s.8

Türkiye’de Terör Örgütlerinin Finans Kaynakları

ihtiyaç duyulan lojistik destek, basın-yayın faaliyetlerinin getirdiği masraflar gibi bir çok alanda örgütler, oldukça fazla miktarda gelire ihtiyaç duyarlar.³

BM Terörün Finansmanının Önlenmesine Dair Uluslararası Sözleşmesinde terörün finansmanı tanımı kısaca; *“Herhangi bir kimse tarafından kısmen veya tamamen sözleşmede belirtilen eylemlerin gerçekleştirilmesinde kullanılması niyetiyle veya kullanılacağını bilerek doğrudan veya dolaylı olarak, yasa dışı bir şekilde ve kasten fon sağlama ve toplama”* şeklinde tanımlamıştır. Bu nedenle terör örgütleri yasal kaynaklar ve yasal olmayan kaynaklardan; aidat ve bağışlar, dernekler, vakıflar, örgütün ideolojisini ve hedeflerinin anlatıldığı yayınların satışından elde ettiği gelirler, dış kaynaklı fonlar, ticari faaliyetler, sosyal etkinlikler, uyuşturucu kaçakçılığı, fidye, haraç toplama, sahtecilik, insan kaçakçılığı gibi kaynaklardan gelir temin edebilmektedirler.⁴

Dünya genelinde faaliyet gösteren terör örgütlerinin eylem ve faaliyetleri için finansman ihtiyacı ana unsurların başında gelmektedir. Günümüz dünyasında spekülative amaçlı ticari işlemlerin artması, terör örgütlerinin paralarını aklamalarını kolaylaştırmaktadır. Çünkü ekonomilerde dolaşan paraların tamamını kontrol altında tutmak ve kayıtlara yansıtarak faaliyetleri takip edebilmek çok kolay olamamaktadır.⁵

Her türlü kaçakçılık faaliyetleri, örgüt mensupları ile sempatanlarından toplanan aidatlar, kamulaştırma adı verdikleri gasp, soygun ve hırsızlıklar, yurt içi ve yut dışında bağış adı altında toplanan paralar, örgütsel yayınevleri ve iş yerlerinden elde edilen gelirler, kültür sanat merkezlerinin faaliyetlerinden elde edilen gelirler, ticari faaliyetler, konser ve kaset satışlarından elde edilen gelirler, haraç toplama fidye amaçlı adam kaçırma terör örgütlerinin başlıca finans kaynakları arasında sayılabilir.

TERÖRİZMİN TANIMI

Günümüzde tüm ülkelerin üzerinde uzlaştığı ve mücadeleyi ortak bir politika

³ Ali KUYAKSİL, **Türkiye’de Terör ve Terörün Kaynakları**, Polis Dergisi, Nisan-Mayıs-Haziran 2004, Sayı 40, s.89

⁴ Özcan KARATAY - Mehmet KAPUSIZOĞLU Bayburt Üniversitesi, **Mali ve Ekonomik Suçların Terörün Finansmanı Bağlamında Değerlendirilmesi**, Ekonomi Bilimleri Dergisi, Cilt 3, No 1, 2011 ISSN: 1309-8020 (Online) s.115

⁵ İlqar Fuad oğlu Qurbanov, **Terörizmin Finansmanı ile mücadelede Uluslararası girişimlere Bir Bakış**, AZƏRBAYCANIN VERGİ XƏBƏRLƏRİ. 9/2011, XARİCİ TİCARƏT, s.96

haline dönüştürecek bağlayıcı bir “terörizm” tanımı yoktur. Bir devletin terör örgütü olarak gördüğü bir grup başka bir devlet tarafından “özgürlük savaşçıları” olarak adlandırılabilir. Her ülke kendi milli çıkarlarına göre terörizmin tanımını yapmaktadır.

Latince ‘terrere’ sözcüğünden gelen ve ‘korkutmak’ anlamına gelen terör, İngilizcede ‘terror’, Fransızca’da ise ‘terreur’ olarak yer almaktadır. Türk Dil Kurumu sözlüğünde de ‘yıldırma, cana kıyma ve malı yakıp yıkma, korkutma’ olarak tanımlanmaktadır.⁶ Büyük Larousse Sözlük ve Ansiklopedisinde terör; ‘bir gücü, bir iktidarı zorla kabul ettirmek amacıyla sistemli bir biçimde şiddet kullanma, yıldırma, tedhiş’ şeklinde tanımlanmıştır.⁷

BM Uluslararası Terörizm Komitesi terörizmi: ‘Uluslararası boyutları da bulunan bir uzlaşmazlığın üzerine, bu uzlaşmazlığın arzu edilen yönde gelişimini sağlamak amacıyla, bir üçüncü devletin sınırları dahilinde, bir yabancı’nın kendi uyruğunda bulunmayan bir başkasına uyguladığı şiddet ve baskı’ şeklinde tanımlamaktadır.⁸

Avrupa Konseyi Parlamenterler Meclisi 20 Eylül 1999 tarihli kararıyla terörü; ‘Genelde bir ülkeye, bu ülkenin kurumlarına veya münhasıran bireylere karşı, resmi makamlar, toplumdaki bazı kişiler veya gruplar veya genel olarak kamuoyunda tedhiş havası estirmek amacıyla, ayrılıkçı emeller, aşırı ideolojik kavramlar, fanatik veya irrasyonel göreceli faktörlerin motivasyonu sonucu şiddete başvuran veya şiddete başvurma tehdidinde bulunan kişiler veya gruplar tarafından gerçekleştirilen her türlü eylem’ olarak tanımlanmıştır.

Türkiye’de 3713 sayılı Terörle Mücadele Kanununun değişik 1. Maddesinde terör;

“Terör; cebir ve şiddet kullanarak; baskı, korkutma, yıldırma, sindirme veya tehdit yöntemlerinden biriyle, Anayasada belirtilen Cumhuriyetin niteliklerini, siyasi, hukuki, sosyal, laik, ekonomik düzeni değiştirmek, Devletin ülkesi ve milletiyle bölünmez bütünlüğünü bozmak, Türk Devletinin ve Cumhuriyetin varlığını tehlikeye düşürmek, Devlet otoritesini zaafa uğratmak veya yıkmak veya ele geçirmek, temel

⁶ Şükrü Haluk AKALIN, Türk Dil Kurumu, **Türkçe Sözlük**, Ankara, 2005.

⁷ Büyük Larousse Sözlük ve Ansiklopedisi, İnterpress Basın ve Yayıncılık A.Ş., 1986, C.22, s.11444

⁸ Türkiye Barolar Birliği, **Türkiye ve Terörizm**, Türkiye Barolar Birliği Yayınları:107, s.11. Ankara, 2006.

Türkiye’de Terör Örgütlerinin Finans Kaynakları

hak ve hürriyetleri yok etmek, Devletin iç ve dış güvenliğini, kamu düzenini veya genel sağlığı bozmak amacıyla bir örgüte mensup kişi veya kişiler tarafından girişilecek her türlü suç teşkil eden eylemlerdir” olarak tanımlanmaktadır.

Ordinaryüs Prof. Dr. Sulhi Dönmezer’e göre ‘ Şiddetin, sosyal, ulusal, irki, dinsel, fesat çıkarıcı ve diğer maksatlarla ve sosyal sınıflar arasında çatışma ve savaşı tahrik etmek üzere planlı ve hukuk dışı olarak kullanılması’ terördür.⁹

Türk Dil Kurumu sözlüğünde terörizm “siyasal bir amaca ulaşmak için terör hareketlerini düzenli bir biçimde kullanma” olarak tanımlanmıştır.¹⁰ Büyük Larousse’de terörizm; “Bireylerin ya da azınlıkların şiddete dayanan ve kişilere, mallara ya da kurumlara yönelik siyasal eylemi; bu şiddet eylemlerinin tümü” şeklinde tanımlanmıştır.¹¹

Terörizm; şiddet unsuru içeren, ideolojik yönü olan, halkı korkutmayı ve sindirmeyi hedeflemenin yanında devlet otoritesini yıpratmayı amaçlayan, sosyal yapıyı yıpratmayı ve hedef aldığı toplum içerisinde karşıt kutupların oluşmasını isteyen bir kavramdır. Bu bağlamda; terörizm, politik hedeflere ulaşabilmek amacıyla planlı şiddet uygulamasıdır.¹²

TÜRKİYE’DE TERÖRÜN TARİHSEL GELİŞİMİ

A. SAĞ-SOL TERÖR ÖRGÜTLERİ

Türkiye’de terör, “soğuk savaş” döneminde, devletlerin bütün araçları kullandığı 1970’li yıllardan itibaren gündeme girmiştir. Önce sol terör örgütleri faaliyetlere başlamış, sol terör örgütlerinin eylemlerine paralel olarak sağ terör örgütlerinin eylemleri gelişmiştir. 1980 öncesinde yaşanan sağ-sol çatışmasında beş bine yakın genç yaşamını yitirmiştir. Sol-sağ terör örgütlerinin eylemlerinin zayıfladığı bir dönemde PKK terör örgütü faaliyetlere başlamış, bugüne kadar yaşanan çatışmalarda otuz binin üzerinde insan hayatını kaybetmiştir. 1990’lı

⁹ Ömer URHAL, **Küreselleşen Dünyada Güvenlik**, Ankara, 2009, s.265

¹⁰ Akalın, **a.g.e.**,

¹¹ Büyük Larousse Sözlük ve Ansiklopedisi, İnterpress Basın ve Yayıncılık A.Ş., 1986, C.22, s.11444-11445

¹² Tulga UYAR, **Terörizmle ve Terörizmin Finansmanı ile Mücadelenin Hukuki Temelleri**, Polis Dergisi, Haziran 2007, Sayı:52, s.51

yıllardan sonra ise PKK'nın eylemlerinin arttığı bir dönemde, dini motifli terör örgütleri faaliyetlere başlamış ve birçok insanımızı öldürerek mezar evlere gömmüştür. 2000'li yıllardan sonra ise Türkiye, küresel ölçekte faaliyet yürüten El Kaide terör örgütüne bağlı unsurların gerçekleştirdiği intihar saldırılarının hedefi olmuştur. Türkiye'nin gündelik yaşamından, ekonomisine, siyasetine ve diplomasisine kadar her şeyini çok yakından etkileyen terör, günümüzde de etkinliğini hala sürdürmektedir.¹³

Türkiye'de terörizm faaliyetleri; 1970'li yıllarda başlayan sol-sağ terör, 1980'li yıllardan sonra ülke gündemine giren bölücü terör ve 1990'lı yıllardan itibaren etkin olmaya başlayan dini istismar eden terör olarak sınıflandırılabilir. Değişen dünya koşullarına göre isim ve stratejilerini değiştirerek eylemlerine devam eden terör örgütlerini anlayabilmek için tarihsel gelişimlerini çok iyi analiz etmek gerekir.¹⁴

Türkiye'de terörün gelişimi, aşırı sol örgütlenmelerle beraber başlamıştır. Türkiye'de aşırı sol anlayışla kurulan ilk örgüt, 10 Eylül 1920 tarihinde Azerbaycan'ın başkenti Bakü'de kurulan Türkiye Komünist Partisi (TKP)'dir. Kurtuluş savaşı döneminde yasal bir nitelik taşıyan TKP, 1925 yılından itibaren Takrir-i Sükûn Kanunuyla beraber yasadışı bir örgüt hâline gelmiştir. 1960'lı yıllara kadar dönemin tek organize gücü olan TKP, fazla gelişme alanı bulamamış, kendisini sanat ve fikir hareketi olarak kamufle etmeye çalışmıştır. Özellikle üniversite gençliği içerisinde ise dernekler aracılığıyla yan örgütler oluşturarak faaliyetlerine devam etmiştir.¹⁵

1961 Anayasasının getirmiş olduğu geniş hak ve özgürlüklerden yararlanan sol örgütler, hızla siyasi parti, işçi sendikaları, öğrenci ve öğretmen kuruluşları içerisinde örgütlenmişlerdir. 1960–1970 döneminde, siyasi parti olarak 1961 yılında Türkiye İşçi Partisi (TİP), işçi kuruluşu olarak Devrimci İşçi Sendikaları Konfederasyonu (DİSK), öğrenci örgütü olarak da 1963 yılında Fikir Kulüpleri (FK) kurulmuştur. Daha sonra Fikir Kulüpleri birleşerek, 1965 yılında Fikir Kulüpleri Federasyonuna dönüşmüştür. 9–10 Ekim 1969 tarihinde yapılan FKF'nin Olağanüstü Kurultayı'nda da Dev-Genç adını almıştır.¹⁶

¹³ Atatürk Üniversitesi AÖF yayınları, **Terörizm**, Türkiye'nin Terörizmle Mücadelesi, s.2

¹⁴ ÖZEREN, S. **Devlet Güvenliği**, Polis Akademisi, Ankara 2012, s.117.

¹⁵ YÖK, Türkiye'de Anarşi ve Terörün Sebepleri ve Hedefleri, YÖK yayınları, Ankara 1985, s.105-112

¹⁶ Atatürk Üniversitesi AÖF yayınları, **a.g.e.**, s.3

Türkiye’de Terör Örgütlerinin Finans Kaynakları

1965–66 yıllarından itibaren üniversite ve yüksekokullarda öğrenci istekleri şeklinde başlatılan eylemler, 1968–69 yıllarında dersleri boykot etme, sınavlara girmeme şeklinde devam etmiştir. Boykot ve işgallerden sonra kamuoyundan bekledikleri ilgiyi ve desteği göremeyen örgütler, devletin baskılı ve katı tutumunun da etkisiyle, bu defa kendilerini kamuoyuna daha güçlü gösterecek şiddet ve terör eylemlerine yönelmişlerdir.¹⁷

Türkiye’de bu süreçler yaşanırken, Dev-Genç’in içerisinde fikir ayrılıkları baş göstermiş ve örgüt içerisinde bölünmeler olmuştur. Bu çerçevede, Mahir Çayan ve arkadaşları Türkiye Halkın Kurtuluş Partisi Cephesi (THKP/C), Doğu Perinçek ve arkadaşları ise, Türkiye İhtilalci İşçi Köylü Partisi (TİİKP) terör örgütünü kurmuşlardır. Deniz Gezmiş de Yusuf Aslan ve Hüseyin İnan’la birlikte, Türkiye Halkın Kurtuluş Ordusu (THKO) terör örgütünü kurmuşlardır.¹⁸

Yasadışı olarak faaliyet göstermeye başlayan örgütler gasp, soygun ve adam kaçırmaya gibi illegal eylemlere başlamış ve özellikle büyük şehirlerde can ve mal güvenliğini, devletin bütünlüğünü önemli ölçüde derinden etkilemeye başlamışlardır. Bu eylemlerin önlenememesi üzerine siyasi iktidara 12 Mart 1971’de bir muhtıra verilmiştir. Bu muhtıra ile birlikte, o güne kadar büyük bir hızla devam eden terör hareketlerine karşı çok sert güvenlik tedbirleri alınmıştır.

Bu dönemde sol terör örgütlerinin faaliyetlerine karşı, sağ gruplar da 1973 yılından itibaren legal ve illegal alanda örgütlenmişlerdir. Özellikle ülkücü ve akıncı gruplar kurmuş oldukları gençlik örgütlenmeleri ile sol terör örgütlerine karşı silahlı bir mücadeleye girişmişlerdir. Sol örgütlenmelere karşı, bu dönemde faaliyet gösteren legal ülkücü örgütlerin dikkat çekenleri şunlardır: Ülkü Ocakları Derneği (ÜOD), Ülkücü Gençlik Derneği (ÜGD), Ülkücü İşçiler Derneği (ÜİD), Milliyetçi İşçi Sendikaları Konfederasyonu (MİSK), Ülkücü Öğretmenler Birliği Derneği (ÜLKÜ-BİR-ÖĞ). Bu dönemde ülkücü kesimde sol örgütlerde olduğu gibi illegal herhangi bir örgütlenme görülmemekle birlikte ilerleyen dönemde Esir Türkleri Kurtarma Ordusu (ETKO), Türk İntikam Tugayı (TİT), Türki-ye İntikamcı Bozkurtlar Ordusu (TİBO), Türk Yıldırım Komandoları (TYK) gibi çeşitli illegal örgüt isimleri ortaya çıkmıştır.¹⁹

¹⁷ Atatürk Üniversitesi AÖF yayınları, **a.g.e.**, s.4

¹⁸ **THKP/C Doğu ve İlk Eylemleri**, Kaynak Yayınları, İstanbul 1987

¹⁹ YÖK, **a.g.e.**, s.105-112

Türkiye'nin hızla kardeş kavgasına sürüklenmesi üzerine 1979 yılında dört bölgede sıkıyönetim ilan edilmiş, fakat yine de terör olayları önlenememiştir. Bunun üzerine 12 Eylül 1980 tarihinde asker, sivil iktidara el koymuştur. Askerî müdahaleden sonra sağ, sol ve bölücü terör örgütlerine mensup örgüt mensuplarının bir kısmı güvenlik güçleriyle girdikleri çatışmalarda ölü olarak ele geçirilmiş, bir kısmı yakalanarak cezaevine konulmuş, bir kısmı da yurtdışına kaçmıştır.²⁰

B. BÖLÜCÜ TERÖR ÖRGÜTLERİ

Türkiye'de bölücülük faaliyetlerini 1800'lü yıllara kadar dayandırmak mümkündür. Bu dönemdeki bölücülük faaliyetleri ve Kürtçü isyanların dış sebepleri, İngiliz, Fransız ve Rus kışkırtmalarıyken; iç sebeplerinin de zorunlu askerlik ve vergi sistemi olduğu söylenebilir. Her ne kadar tamamında ayrılıkçı Kürtçü yönler bulunmamakla birlikte yalnızca 1806-1912 yılları arasında, aralıklarla on iki isyan yaşanmış ve her biri büyümeden önlenmiştir. Cumhuriyet döneminde ise 1924-1940 yılları arasında yirmi beş isyan yaşanmıştır.²¹

1950'lerden sonra, Doğu ve Güneydoğu Anadolu Bölgeleri'nde aşiret ileri gelenleri ve yaşlı kuşağa mensup aydınlar, Molla Mustafa Barzani'ye olan hayranlıklarından dolayı, "Kürt milliyetçisi" görüşlerini benimseyen Türkiye Kürdistan Demokrat Partisi (T-KDP)'nin çatısı altında bir araya gelirken; üniversitelerde okuyan Doğu ve Güneydoğu Anadolu kökenli gençlik kesimi de TİP, FKF, Dev-Genç gibi Marksist-Leninist örgütler içerisinde yer almışlardır. 1969 yılından itibaren Kürt milliyetçiliği ve Marksist-Leninist düşüncelerin sentezinden oluşan ideolojik fikirleri benimseyen gençler, Doğu Devrimci Kültür Ocakları (DDKO) ismiyle dernekler kurmuşlar ve faaliyetlerini bu dernekler içerisinde yürütmüşlerdir. Özellikle Doğu ve Güneydoğu kökenli üniversite gençliğinin örgütlendiği DDKO'nun en belirgin özelliği, 1970'li yıllardan itibaren, gelişen Marksist-Leninist Kürt hareketleri için fikir ve kitle zemini hazırlamış olmasıdır.²²

12 Mart Muhtırası ile birlikte DDKO'lar kapatılmış ve birçok üyesi tutuklanmıştır. Günümüzde etkin herhangi bir faaliyeti bulunmayan TKSP, RNK,

²⁰ Atatürk Üniversitesi AÖF yayınları, **a.g.e.**, s.5

²¹ Atatürk Üniversitesi AÖF yayınları, **a.g.e.**, s.6

²² Nihat Ali ÖZCAN, Kürdistan İşçi Partisi, ASAM Yayınları, Ankara 1999, s.23-26

Türkiye’de Terör Örgütlerinin Finans Kaynakları

KUK, KOİP ve KAWA gibi örgütler ile etkinliğini hâlâ sürdüren PKK terör örgütü, doğrudan ya da dolaylı olarak Türk sosyalist grupların içerisinde çıkmıştır. Bölücü örgütlerin ideolojik zeminini Marksist-Leninist ideoloji oluşturmuştur. Bu ideolojinin etkisiyle bu örgütlerin çoğunluğu “sömürge tezi”ni gündeme getirmiştir.²³

Türkiye’nin ekonomisini ve siyasi hayatını derinden etkileyen PKK/KCK terör örgütü de Marksist-Leninist bir ideolojiyle kurulmuş ve yaptığı radikal çıkışla bölgede kendisine yer bulmuştur. Zira PKK/KCK’nın yol haritası özelliği taşıyan ve örgütün ilk yazılı belgesi olan “Kürdistan Devriminin Yolu (Manifesto)” adlı broşürde “Kürdistan’ın Türkler tarafından sömürgeleştirildiği ve sömürge Kürdistan’ın ancak ‘zorun rolü’ kullanılarak özgürleştirilebileceği” belirtilmiştir.²⁴

C. DİNİ İSTİSMAR EDEN TERÖR ÖRGÜTLERİ

Türkiye’de de radikal dini hareketlerin ortaya çıkmasında;

a) Modernleşme süreçlerinde din ve dindarlara yönelik uygulanan yanlış politikalar,

b) Artan nüfusa paralel olarak toplumun din ihtiyacını karşılayacak yeterli formel mekanizmaların kurulamaması,

c) Türklerin din algılamalarını anlatan yeterli telif eserin kaleme alınmaması ve bunun sonucunda bırakılan bilgi boşluğu olarak sıralanabilecek iç faktörlerin yanı sıra;

a) Hasan el Benna’nın Müslüman Kardeşler örgütü,

b) 1979 yılında gerçekleştirilen İran İslam devrimi ve

c) Türkiye’deki İslami anlayışlarla büyük farklılıklar göstermesine rağmen, özellikle Mısır ve İran kaynaklı eserlerin Türkçeye tercüme edilmesi şeklinde sıralanabilecek dış faktörlerin önemli etkisi olmuştur.²⁵

Yukarıda sıralanan iç ve dış faktörlerin yanında, İran’ın Şii temele dayanan dinî anlayışını “devrim ihracı politikaları” çerçevesinde yayma çalışmaları

²³ Atatürk Üniversitesi AÖF yayınları, **a.g.e.**, s.7

²⁴ Özeren, **a.g.e.**, s.119.

²⁵ Atatürk Üniversitesi AÖF yayınları, **a.g.e.**, s.7

sonucunda, Türkiye’de dinî gruplar arasında “siyasal İslam” kavramı tartışılmaya başlanmıştır. İran’ın Şii Müslümanlığı ile Türklerin yaşadığı Müslümanlık arasında çok büyük farklılıklar bulunmaktadır. Örneğin, İranlı yazar Murtaza Matahari İslam dinini, “bir heyecan, ihtilal, kan, özgürlük ve şehitlik dini” şeklinde tarif etmektedir. Yunus Emre, Mevlana, Hacı Bektaşî Veli gibi Türk din bilginleri ise İslamiyet’i, “sevgi, kardeşlik, hoşgörü ve müsamaha dini” olarak anlatmış ve yaşamışlardır.²⁶

Türkiye’de 1980’li yıllardan sonra Ortadoğu kökenli örgütlerin yayınlarından ve faaliyetlerinden etkilenen Hizbullah, İslami Hareket Örgütü (İHÖ), Hilafet Devleti (İCB-AFİD), Vasat ve Tevhid Selam/Kudüs gibi terör örgütleri kurularak faaliyet yürütmüş/yürütmektedirler. Özellikle Tevhid Selam/Kudüs Ordusu adlı terör örgütü, 1990-91-92 yıllarında gerçekleştirdiği eylemlerle Uğur Mumcu, Bahriye Üçok, Muammer Aksoy ve Ahmet Taner Kışlalı’yı öldürmüştür.²⁷

TERÖR ÖRGÜTLERİNİN FİNANS KAYNAKLARI

Türkiye uzun yıllardır değişik terör örgütleri ile mücadele etmiştir ve bu mücadele halen devam etmektedir. Terör örgütlerini ayakta tutan önemli unsurlardan birisi örgüte sağlanan finansal kaynaklardır.

İdeolojik hedeflerin farklılığı ve faaliyet yürüttükleri bölgenin coğrafi yapısından kaynaklanan nedenlerle terör örgütlerinin finans temin etme yöntemlerinde zaman zaman farklılıklar görülmektedir. Buna karşılık terör örgütlerinin başvurdukları yöntemler çoğunlukla birbirine benzemektedir. Tüm dünyada yerel ya da uluslararası düzeyde faaliyet gösteren terör örgütleri, gasp, soygun, hırsızlık, aidat ve bağış toplama, haraç alma, örgütsel yayınlardan gelir temin etme, ticari faaliyetlerde bulunma, sahtecilik, insan, silah ve uyuşturucu madde kaçakçılığı gibi pek çok faaliyetle fon sağlamaktadır.²⁸

Yukarıdaki genel değerlendirmeden sonra terör örgütlerinin finans kaynaklarını üç bölüm altında toplayabiliriz.

Bunlar:

²⁶ Atatürk Üniversitesi AÖF yayınları, a.g.e., s.7

²⁷ Özeren, a.g.e., s. 119.

²⁸ Hasan AYKIN, H Kevser SÖZMEN, **Terörün Finansmanı**, Mali Suçları Araştırma Kurulu Yayın No:12, ikinci baskı, Mart 2009, s.19

Türkiye’de Terör Örgütlerinin Finans Kaynakları

1. Yasadışı faaliyetlerden elde edilen gelirler
2. Yasal görünümlü faaliyetlerden elde edilen gelirler
3. Yabancı devletlerce yapılan yardımlar

I. YASADIŞI FAALİYETLERLERDEN ELDE EDİLEN GELİRLER

A. KAÇAKÇILIK

Örgüt mensuplarının kaçakçılık işleri ile iştigal ederek gelir sağlanmasının yanında, kaçakçılık yapan şahıslardan alınan yüzdelik paylar önemli finans kaynakları arasındadır.

1. Uyuşturucu madde kaçakçılığı

Uyuşturucu madde kaçakçılığı örgütlerin büyük gelir kaynakları arasındadır. Gelirinin yüksek, rahat pazarlama imkânı, talebin bol, paraya çevrilmesinin pratik olması kısaca az emekle büyük maddi kazançlar sağlanması gibi caziplikleriyle terör örgütlerinin iştahını kabartmaktadır.

Birleşmiş Milletler Eski Genel Sekreteri Boutros Ghali 29-30 Mayıs 1996 yılında Kahire’de katıldığı ‘Uluslararası Terörizm Semineri’nde şu ifadeyi kullanmıştır. *‘Terörizm bağımsız bir kavram değildir. Yasadışı hareketlerden ayrılmaz. Teröristler silah ve mühimmat kaçakçılığı yapmakta, uyuşturucu kaçakçılığından elde ettikleri kara parayı aklayarak finans kaynaklarını oluşturmakta, politik bir maske takınarak, suçlu ilişki boyutlarını kamuflle etmeye çalışmaktadırlar.’*²⁹

²⁹ İbrahim ÜNEY, **Organize Suç ve Terörizm İlişkisi: PKK Örneği**, Yüksek Lisans Tezi, s.81

Uyuşturucu madde kaçakçılığı örgütlere birçok kolaylıklar sağlamaktadır. Bunlar şöyle ifade edilebilir:

- Uyuşturucu maddelerin bir yerden bir yere taşınması, depolanması ve saklanması kolaydır.
- Her zaman çok kısa sürede nakit paraya çevrilebilir.
- Üretimi kolay, kâr oranı yüksektir.
- Pazarlama ağı uluslararası bağlantıları olan örgütler açısından çok kolaydır.
- Büyük paraların döndüğü bu pazarda örgütlerin, yüksek teknolojiye faydalanarak kendilerini gizlemeleri ve güvenlik güçlerinin operasyonlarına, karşı önlemler geliştirmeleri mümkündür.³⁰

Ekim 1997 yılında A.B.D. Dışişleri Bakanlığı tarafından yayınlanan ‘Küresel Terörizm Modelleri’ raporunda dünyada 30 ana terörist örgüt bulunduğu belirtilmiş, bunların uyuşturucu kaçakçılığı ile ilişkili oldukları vurgulanmıştır.³¹

PKK terör örgütünün (Van ilinin İran ile olan 299 kilometrelik sınırında) kaçakçılık faaliyetlerinde doğrudan yer almak yerine kaçakçılık faaliyetinden vergilendirme ve gümrükleme adı altında finansman temin etme, sınır geçişlerinde kurye ve kılavuzluk yaptırma yoluyla para topladığı anlaşılmaktadır. Yakalanan örgüt mensuplarının ifadelerinden elde edilen verilere göre, İran tarafından Türkiye’ye sokulacak kaçak mallar için İran tarafında örgüt tarafından kurulan 8 adet sözde gümrükleme noktasında vergilendirme yapıldığı tespit edilmiştir. Kaçırılmak istenen uyuşturucu maddeler için kilo başına 50-100 ABD doları vergi alındığı belirtilmiştir. Buradaki sınır bölgelerinden haftada ortalama iki tona yakın uyuşturucu kaçırıldığı örgüt mensuplarının ifadelerinden anlaşılmıştır.³²

2. Silah Kaçakçılığı

Terör örgütleri ihtiyaç duydukları silahların temini ve gelir elde etmek için bu tür kaçakçılık faaliyetleri içerisine girmektedir. Gelir temini direk kaçakçılık faaliyetlerinin içerisine girmenin yanında, bu faaliyetlerle işgal eden grup ve şahıslardan elde ettikleri gelirin belirli miktarını alarak olmaktadır.

³⁰ ALKAN, N. Terör Örgütlerinin Finans Kaynakları. Polis Dergisi, Sayı 40, s. 294.

³¹ Üney, a.g.e., s. 82.

³² Polis Akademisi Başkanlığı, **Terörün Ekonomisi, Sınır İllerinde Kaçakçılık ve Terörün Finansmanı**, UTSAM RAPOR NO: 13, 10.09.2010, s.8

Türkiye’de Terör Örgütlerinin Finans Kaynakları

Silah kaçakçılığı ile terörizm arasında da doğrudan bir ilişki bulunmaktadır. Terör örgütleri silah kaçakçılığı yapmak suretiyle hem silah ihtiyacını karşılamakta hem de gelir elde etmektedir. Son dönemde özellikle nükleer silah yapımında kullanılan maddelerin kaçakçılığı da önemli bir kaynak haline gelmiştir. Nükleer silah yapımında kullanılan maddelerin milyon dolarlarca alıcı bulması, organize suç örgütlerinin yanında terör örgütlerinin de bu suç türüne yönelmelerine neden olmaktadır.³³

Silah mühimmat kaçakçılığı, özellikle sıcak savaş tehlikesi ve terör olaylarının tırmandığı dönemlerde ortaya çıkan ve artış gösteren bir kaçakçılık türüdür. Bu kaçakçılık türü, hedeflenen ülkelerin gelişmiş insan gücü ve ekonomi kaynaklarına yönelmektedir. Dünyadaki terör örgütlerinin başka ülkelerdeki terör örgütleri ile bağlantılı çalışmaları, ortak eylemlerde buldukları, birlikte kaçakçılık faaliyetlerine girdikleri, terör örgütlerinin ihtiyaç duydukları silahları temin amacıyla gerekli mali kaynağı uyuşturucu madde kaçakçılığından elde ettikleri bir gerçektir.³⁴

Örgütlerin finans ihtiyaçlarındaki artış, diğer yollarla karşılanmayınca, örgütleri yüksek miktarlarda paranın temin edilebileceği diğer yollara itmiştir. Bu nedenle uyuşturucu madde ve silah ticareti, örgütler açısından cazip ve kaçınılmaz hale gelmiştir. Ayrıca örgütler içerisindeki bazı kişilerin, şahsi maddi imkân elde etme anlayışları da daha fazla ve kolay paranın elde edilmesi arayışlarına yönelmede etken olmaktadır. İşin bir diğer yönü ise, bu tür yollarla elde edilen paranın yüksek meblağlara varması, örgüt mensuplarını kişisel suiistimaller yöneltmiştir.³⁵

3. İnsan Kaçakçılığı

İnsan Kaçakçılığı: finansal ve maddi kazanç güdüsüyle en az beş kişinin yasadışı yollarla yabancı bir ülkeye sokulmasıdır.³⁶

Sınıraşan Örgütlü Suçlara Karşı Birleşmiş Milletler Sözleşmesi Protokolünde insan kaçakçılığı, bir ülkenin vatandaşı olmayanlar ile ülkede ikamet etmeyenlerin ülkeye çıkar karşılığında yasadışı sokulması olarak tanımlanmıştır.

³³ Aykın, Sözman, **a.g.e.**, s.31.

³⁴ Üney, **a.g.e.**, s. 82.

³⁵ Kuyaksil, **a.g.e.**, s. 96.

³⁶ E. Alper GÜVEL, **Organize Suç Ekonomisi ve Hukuk Uygulaması**, Roma Yayınları, Ankara 2004, s.18.

Uluslararası Göç Örgütü'ne göre dünyada 130 milyon civarında göçmen vardır ve bunların 20 ila 30 milyonu yasadışı göçmenlerdir. Bu yasadışı göçmenlerin herhangi bir anda 4 milyonu sürekli hareket halindedir. Yılda 300.000 ila 450.000 arasında göçmenin batı Avrupa ülkelerine giriş yaptığı tahmin edilmektedir. İnsan kaçakçılığı insan ticareti gibi önemli suç geliri sağlar. İnsan kaçakçılığında bedel, bulunan ülkeye, göçmenin gelir durumuna, yolculuk sırasında alınan riske, hizmet sağlayanın profesyonellik düzeyine ve gidilecek ülkenin cazip bir ülke olup olmamasına göre belirlenmektedir. Örneğin Afrika'dan İspanya'ya insan kaçakçılığında ortalama bedel 4000 avro'dur. Ayrıca sahte kimlik belgeleri de sağlanmışsa bu rakam 6000 avro'ya çıkmaktadır. Aynı rakam Asya'dan İspanya'ya yapılan bir kaçakçılıkta ortalama 6000 ila 12000 avro arasında olmaktadır.³⁷

Türkiye'ye gelmek isteyen çoğunlukla Afganistan, Pakistan ve Bangladeş uyruklu olan kaçak göçmenlerden kişi başı 800-1000 ABD doları para istenirken, bu kişilerden Avrupa'ya geçmek isteyenlerden 10.000 ABD doları civarında para alındığı ifade edilmiştir.³⁸

Terör örgütleri insan kaçakçılığı vasıtasıyla hem kendilerine maddi gelir sağlamakta, hem de eleman temin etmektedirler. Yasadışı göç organizasyonları ile iç içe olan terör örgütleri;

1. Sınırdan geçişe göz yumma ve güvenlik sağlama karşılığında vergi adı altında komisyon alma,
2. Yasadışı göçmenlerin sınırdan illegal yöntemlerle geçirilerek Avrupa ülkelerine götürülmesi,
3. Avrupa ülkelerinin iltica politikalarını istismar ederek ve çeşitli sahtecilik yöntemleri kullanılarak iltica başvurusu yaptırılması,
4. Avrupa ülkelerinde mültecilere sağlanan maddi yardımlardan pay alınması,
5. İkamet hakkı elde eden şahısların örgütün Avrupa ülkelerindeki her türlü illegal faaliyetinde kullanılması” aşamalarında rol almaktadırlar.³⁹

³⁷ Aykın, Sözmén, **a.g.e.**, s.27

³⁸ Polis Akademisi Başkanlığı, **a.g.e.**, s. 8.

³⁹ Özkan Güneş, **Türkiye ile Bağlantılı Yasadışı Göç ve İnsan Kaçakçılığının Analizi**, (Ankara: Kara Harp Okulu Savunma Bilimleri Enstitüsü Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, 2004), s.29.

Türkiye’de Terör Örgütlerinin Finans Kaynakları

4. Sigara ve Diğer Malların Kaçakçılığı

Sigara kaçakçılığının cezai yaptırımının etkili olmaması ve özel tüketim vergilerinin yüksek olmasından dolayı kaçakçılık yapan şahısları cezbetmektedir. Terör örgütleri de kaçakçılık yapan şahıslardan değişik adlarda aldıkları paylarla bu piyasadan önemli gelir elde etmektedir.

Sigara kaçakçılığının yanında akaryakıt ve alkollü içki kaçakçılığı da terör örgütlerinin önemli finans kaynakları arasında yer almaktadır.

Çay kaçakçılığında at başına 5 TL, akaryakıt kaçakçılığında at başına 2 TL gibi oranlarda vergi alındığı belirtilmiştir. Örgütün bazen bu vergilendirme işini aylık bazda yaptığı veya kaçakçılık işi yaptığı bilinen aile ve kişilerden toplu halde haraç/vergi aldığı belirtilmiştir.⁴⁰

Amerika’da da teröristlerin yasadışı sigara kaçakçılığı suretiyle önemli miktarda gelir elde ettikleri iddia edilmektedir. Özellikle Amerika’da eyaletler arası ve ABD ile Kanada arasındaki sigara üzerinden alınan vergi farkları sigara kaçakçılığında önemli bir etkidir. Bir davada Kuzey Carolina ile Michigan eyaletleri arasında 1996-2000 yılları arasında sigara kaçakçılığı yapan bir terör örgütünün 1,5 milyon dolarına, önemli miktarda sigaraya ve gayrimenkullerine el konulmuştur. Soruşturma üç temel suçtan yapılmıştır: sigara kaçakçılığı, kara para aklama ve terör örgütüne maddi destek sağlamak. Sigara sektöründeki kârlı alan sadece kaçakçılıkla kalmamakta aynı zamanda sahte bandrol kullanmak ve internet üzerinden sigara satışı yapmak suretiyle elde edilen kâr daha da artırılmaktadır. Avrupa Komisyonu Yolsuzlukla Mücadele Ofisine göre, sigara kaçakçılığı Avrupa’da çok yaygın olup pek çok doğu Avrupa ülkesinde kaçak sigara nakit gibi kullanılmaktadır.⁴¹

Sigara kaçakçılığı gibi daha küçük çaplı örgütlü suç faaliyetleri dahi teröristler için önemli bir gelir kaynağı olabilmektedir. Örneğin Arjantin, Brezilya ve Paraguay arasındaki üçlü sınır bölge, Amerika Birleşik Devletleri (ABD)’ndeki bazı sahalara ve Irak ile Türkiye arasındaki bölge, sigara kaçakçılığı ile terörist gruplara önemli gelir kaynağı sağlanan alanlardır.⁴²

⁴⁰ Polis Akademisi Başkanlığı, **a.g.e.**, s.8

⁴¹ Aykın, Sözen, a.g.e., s.29

⁴² Prof. Dr. Louise SHELLEY (ABD), **Organize Suç Örgütleri ile Terör Örgütleri Arasındaki Bağlantının Kesilmesinde İşbirliği, Küresel Terörizm ve Uluslararası İş Birliği-II, s.148.**

5. Sahte İlaç Kaçakçılığı

Her ne kadar Türkiye'deki terör örgütleri açısından henüz önemli finans kaynakları arasında yer almamakla birlikte önümüzdeki dönemlerde gündeme gelmesi muhtemel kaynaklardan birisi olarak görülebilir.

Prof. Dr. Louise Shelley, terör örgütlerinin finans kaynağını oluşturan uyuşturucunun yerini sahte ilaç kaçakçılığının aldığı söyledi. Shelley, "Örgütlerinin sahte ilaç kaçakçılığından elde ettikleri kâr oranı yüzde 12.500" dedi.

George Mason Üniversitesi'nin Terör, Uluslararası Suç ve Yolsuzluk Merkezi'nde uzman olarak görev yapan Prof. Dr. Louise Shelley, Antalya'da düzenlenen "4. Uluslararası Terörizm ve Sınırşan Suçlar Sempozyumu'nda yaptığı açıklamada sınır kaçakçılığının terör örgütlerine ciddi anlamda gelir sağladığına dikkat çekti. Bugün gazetesinden Bilal Şahin'in haberine göre Cezaevlerinin yapısı ve durumuna göre militanların cezaevinde daha radikal hale gelmesine neden olduğunu vurgulayan Shelley'in hazırladığı rapora göre terör örgütlerinin yeni finans kaynağını sahte ilaç ve insan kaçakçılığı oluşturuyor.

Prof. Dr. Shelley, son yıllarda terör örgütlerinin finans kaynağını oluşturan uyuşturucu kaçakçılığının yerini giderek sahte ilaç kaçakçılığının aldığına vurgu yaptı. Finans kaynağı oluşturmak için illegal örgütlerin zamanla değişik suç dalları oluşturduğu belirtti. Örgütlerin narkotik suçlarının yanı sıra kâr marjı yüksek diğer suç dallarıyla da beslenmeye başladıkları vurgulayan Shelley, "Terör örgütleri son yıllarda sahte ilaç pazarına girdi. Uyuşturucudan daha yüksek kâr bırakan sahte ilaç sektörü örgütlerin yeni finans kaynağı oldu" dedi. 4. UTSAM Sempozyumu'nda sunduğu raporunda terör örgütlerinin sahte ilaç kaçakçılığından elde ettikleri kâr oranı yüzde 12.500 oranında olduğunu kaydeden Shelley, "Uyuşturucu kaçakçılığına sahte ilaç ticaretinden daha fazla ağırlık veriyoruz. Hâlbuki sahte ilaçlar, uyuşturucu maddelere göre çok daha fazla sayıda insana zarar veriyor" uyarısında bulundu.⁴³

B. GASP SOYGUN HIRSIZLIK

⁴³ <http://www.sabah.com.tr/Dunya/2012/12/11/terorun-yeni-finans-kaynagi> erişim tar: 30.04.2014

Türkiye’de Terör Örgütlerinin Finans Kaynakları

Gasp, soygun ve hırsızlık Türkiye’de geçmiş dönemlerde özellikle sol fraksiyonlu terör örgütleri tarafından faaliyetlerine başlangıç için gerekli paranın bulunması ve kamuoyuna adlarını duyurmak amacıyla kullanılan bir yöntemdi. Teknolojinin gelişmesiyle birlikte güvenlik önlemleri de bu paralelde ilerleme göstermiştir. Bu durum da gasp, soygun ve hırsızlık gibi eylemlerin riskini artırmıştır.

Türkiye’de THKP/C, THKO gibi terör örgütleri kuruluş aşamalarında bu yöntemi kullanmışlardır. Gerçekleştirdikleri banka soygunları örgüte belirli bir gelir sağladığı gibi aynı zamanda kamuoyu tarafından tanınmalarını sağlamıştır. İran’daki dini rejimden etkilenen bir grup tarafından 1987 yılında Batman’da kurulan İslami Hareket Örgütü (İHÖ) de, faaliyetlerini sürdürebilmek için her yolu kendisine meşru gören bir zihniyete sahipti. Bu nedenle gerçekleştirdiği banka soygunları, otomobil ve eşya hırsızlıklarını gelir temin etme yöntemi olarak kullanmıştır. Paranın sürekli kullanıldığı bankalar, işyerleri, para nakliye araçları, mutemetler, toplu para bulunduran yer ve şahıslar bu tür örgütlerin hedefidir.⁴⁴

C. FİDYE AMAÇLI ADAM KAÇIRMA

Fidye, “Bir kimsenin esirlikten veya başına gelen herhangi bir beladan kurtulmak için kendisinin veya kendi adına bir başkasının ödemesi gereken para, kurtulmalık” olarak tanımlanmaktadır. Terör örgütleri açısından fidye, “İşadamı, tanınmış bürokrat, devlet adamı vb. şahısların kaçırılarak karşılığında para talebinde bulunulması” şeklinde tanımlanabilir.⁴⁵

Terör örgütleri fidye amaçlı adam kaçırma eylemlerinde finans temin etmenin yanında toplumda korku yaratmak ve örgütün ismini duyurmayı da hedeflemektedirler. Böylelikle faaliyet alanlarına göre bölge, ülke veya dünya çapında örgütten söz edilir hale gelmektedir.

D. HARAÇ TOPLAMA

⁴⁴ Alkan, **a.g.e.**, s. 290.

⁴⁵ Alkan ,**A.g.e.**, s.291

Haraç, “Bir yerden, bir kimseden zorbalıkla alınan para” olarak tanımlanmaktadır. Terör örgütleri bağlamında haraç ise, “vergilendirme” adı altında özellikle işadamları ve ticari faaliyet yürüten kişilerden baskı, tehdit ve korkutma yöntemleri kullanılarak toplanan para olarak tanımlanabilir.⁴⁶

İşadamları ve ticari faaliyet yürüten kişilerden vergi adı altında haraç talep etmektedirler. Talep edilen para kişinin geliri ile orantılı olup çok yüksek meblağlara varmaktadır. İtiraz edip haraç vermek istemeyenlerin işyerlerine veya kendilerine yönelik saldırı veya kundaklamada bulunulması, muhatap kişileri çaresiz bir şekilde yardım etmeye itmektedir.⁴⁷

Kişilerin gelirlerinin belirli bir kısmını vergi olarak almak devletin görevlerinden birisidir. Terör örgütleri korku salarak kişilerden zorla para toplamak suretiyle devletin otoritesini sarsmayı ve güvensizlik ortamı oluşturmayı amaçlamaktadırlar.

E. SAHTECİLİK

Terör örgütlerince insan kaçakçılığı faaliyetlerinde gerekli olan kimlik, pasaport, vize ile iltica talepleri için sahte belgeler düzenlenmektedir.

Günümüzün baskı teknolojisi, ihtiyaç duyulan her türlü baskı araç, gereç ve malzemesinin kolaylıkla bulunabilmesi örgütleri sahtecilikte adeta uzmanlaştırmıştır. Örgütler sahte para basmanın yanı sıra, sahte pasaport basmada da uzmanlaşmışlardır. Başta kendi mensuplarına sahte pasaport ve kimlik basan örgütler, talep halinde organize suç örgütlerine de sahte pasaport ve kimlik basarak gelir temin edebilmektedirler. Sahtecilik önemli bir gelir kaynağı olmakla birlikte, yakalanma riski yüksek olduğundan dolayı, örgütler tarafından sürekli bir gelir kaynağı olarak kullanılma yerine kısa vadeli sıcak para için uygun görülmektedir.⁴⁸

F. KREDİ KARTI DOLANDIRICILIĞI

⁴⁶ Alkan ,A.g.e., s.291

⁴⁷ Kuyaksil, a.g.e.,s. 97.

⁴⁸ Alkan, a.g.e., s.293.

Türkiye’de Terör Örgütlerinin Finans Kaynakları

Günümüzde gelişen teknolojiyle birlikte nakit para kullanımı yerini kredi kartlarına bırakmış durumdadır. Kredi kartıyla telefon veya internet üzerinden alışveriş imkânının olması da kredi kartı yoluyla dolandırıcılığı gündeme getirmiştir. Kredi kartı dolandırıcılığı başta organize suç örgütleri olmak üzere nadiren de olsa terör örgütleri tarafından kullanılan bir yöntem olmuştur.

Financial Action Task Force (Mali Eylem Görev Gücü) bünyesinde çalışmalarını yürüten Terörün Finansmanı Çalışma Grubu tarafından hazırlanan Terörün Finansmanı Raporunda da belirtildiği üzere, şahısların kredi kartları ile ilgili kişisel bilgileri ve hesap detayları illegal yollardan temin edilerek satışa sunulmaktadır. Suç örgütleri tarafından bu bilgilerin satışı yapılarak gelir elde edilebilmektedir. Yine aynı zamanda bu bilgiler kullanılarak kişiler dolandırılıp veya sahte belge düzenlenmesi yoluyla gelir sağlanabilmektedir.⁴⁹

II. YASAL GÖRÜNÜMLÜ FAALİYETLERDEN ELDE EDİLEN GELİRLER

A. AİDAT VE BAĞIŞLAR

Terör örgütlerinin üyelerinden belli oranlarda periyodik olarak almış oldukları aidatlarda önemli finans kaynakları arasındadır. Bu aidatlar üyelerinin gelir durumuna göre aylık ve yıllık olarak alınmaktadır. Bunların yanında örgüt üyesi veya sempaticisi olmamakla birlikte özellikle şahıslar ve işletmelerden bağış adı altında paralar toplanmaktadır.

Bunun yanında örgüt sempaticilerinin aynı ve nakdi olarak yaptıkları bağış ve yardımlar da örgütlere büyük paralar sağlamaktadır. Hizbullah terör örgütünün birçok mensubunun ev, işyeri ve tarlasını örgüte bağışladığı 17 Ocak 2000 tarihinde İstanbul Beykoz’da yapılan operasyondan sonra ortaya çıkmıştır. Yurtdışında faaliyette bulunan PKK/KONGRA GEL terör örgütünün sempaticilerinden aidat ve bağış adı altında bugüne kadar topladığı paraların miktarı ise tam olarak bilinmemektedir. Öcalan, Almanya’da düzenlenen bir kampanyada örgüte 2 milyon marka yakın para toplandığını ifade etmektedir. Örgüt, bu yardım kampanyalarını 7. Kongresi’ne kadar

⁴⁹ Süleyman AYDIN, *Karapara Aklama ve Terörizmin Finansmanı*, Ankara 2008, s.357

propaganda kanadı olan ERNK aracılığıyla topluyordu, 7. Kongreden sonra ise ERNK'nin yerine kurulan YDK (Kürt Demokratik Halk Birlikleri) aracılığıyla toplamaktadır. Örgütün Cephe yapılanması olarak adlandırılan bu kanadı, yurtiçi ve yurtdışında oluşturduğu legal kuruluşlar (şirket, sivil toplum örgütleri, dernek, vakıf, kültür merkezi vs.) vasıtasıyla özellikle Kürt kökenli vatandaşlarımızdan büyük paralar toplamıştır.⁵⁰

B. TİCARİ İŞLETMELER

Terör örgütleri tarafından kurulan ve işletilen bu şirketler yasal görünümüdür ve kullandıkları banka hesapları da beyan edilen faaliyetlerini teyit eder niteliktedir. İthalat ve ihracat işleriyle uğraşan söz konusu şirketler, sattıkları mallara ilişkin müşterilerine fatura düzenlemekte, satın aldıkları mallar karşılığında fatura temin etmekte, ödemelerini bankacılık sistemi üzerinden yapmakta ve bankacılık dokümanlarıyla yaptıkları işleri ispat edebilmektedirler. Yani yaptıkları işler tamamen yasal görünümüdür. Ama gerçekte; firmanın mal satın aldığı kişiler finanse edilmesi gereken terörist ve terör örgütleri, firmadan mal satın alan müşteriler ise terör örgütlerine fon sağlamak isteyen destekçilerdir. Ama ne firmanın mal satın aldığı kişiler ne de müşteriler şüpheli görünmemektedir. Çünkü her türlü işlem yasal görünüm altında gerçekleştirilmektedir. Kurulan bu paravan şirketler, web sitesi kurmak, mallarına ilişkin kataloglar bastırmak gibi yollarla yasal görünümünü daha da pekiştirebilmektedir. Bu şirketler ayrıca vergilerini de ödemekte ve kanunlar kapsamında üzerine düşen her türlü görevi yerine getirmek suretiyle yasal mercilerin denetiminden kurtulabilmektedirler.⁵¹

Bazı örgütler, gasp, soygun, hırsızlık, haraç toplama, işçi simsarlığı ve uyuşturucu kaçakçılığından elde ettiği paraları ticari faaliyetlere girilerek değerlendirmeye çalışmaktadır. Ticari faaliyetleri ise, kafeterya, dönerci dükkânları, ithalat-ihracat şirketleri vb. işletmeler aracılığıyla gerçekleştirdikleri görülmektedir.

Genelde örgütler bu tür işletmeleri yurtdışında, özellikle de Almanya başta olmak üzere bütün Avrupa ülkelerinde açtıkları gözlenmektedir. Yurtiçinde ise,

⁵⁰ Alkan, a.g.e., s.291.

⁵¹ Aykın, Sözmen, a.g.e., s.37

Türkiye’de Terör Örgütlerinin Finans Kaynakları

deşifre olma riski nedeniyle açamamakta, bunun yerine faaliyette olan işletmelerden haraç almaktadırlar.

Örneğin, terör örgütü PKK’nın, ulusal ve uluslararası düzeyde silahlı ve siyasi faaliyetleri geliştikçe mali yükü artmış ve bu yükü küçük miktarlardaki para transferleriyle karşılayamaz hale gelmiştir. Örgüt yalnızca binlerle ifade edilen militanlarını beslemekle kalmıyor, bunların bakılması gereken aileleri varsa eğer, onlara da mali destek sağlıyordu. Bu nedenle PKK, Kürt kökenli vatandaşlarımızdan topladığı paraları Londra, Paris ve Berlin gibi şehirlerde şirketler kurarak yatırıma dönüştürmeye çalışmıştır.⁵²

Terörün Finansmanında büyük ve uluslararası nitelikteki paravan şirketlerin yanı sıra küçük çaplı şirketlerin de kullanıldığı bilinmektedir. Nitekim Oslo polisi tarafından yürütülen iki yıllık bir çalışma sonucunda hazırlanan raporda; küçük gazete bayilerinin ve kebab dükkânlarının da terörün mali kaynakları arasında yer aldığı, bu yolla toplanan paraların terör örgütlerine transfer edildiği belirtilmiştir.⁵³

C. KAR AMACI GÜTMİYEN KURUMLAR

Terör örgütlerinin bir diğer finans kaynağı da kâr amacı gütmeyen kurumlardır. Bu tür kurumların bütün terör örgütlerince kullanılması söz konusu olmasa da özellikle birden fazla ülkede faaliyetleri olan örgütlerce kullanılabilir.

Kâr amacı gütmeyen kuruluşlar kuruluş amacına uygun olarak faaliyet gösterir ancak faaliyet alanı, bağışların hangi işler için ve kimlere yönelik olarak kullanılacağı terör örgütlerince belirlenir. Örneğin, kimsesizlere veya yoksullara yardım amacıyla kurulmuş bir kâr amacı gütmeyen kuruluş bu amaç için bağış toplar. Ancak, topladığı bağışları sadece terör örgütüne belirlenmiş terör örgütüne eleman, lojistik destek temin eden, yardım ve yataklık yapan kişilere yönlendirir.

5549 sayılı Suç Gelirlerinin Aklanmasının Önlenmesi Hakkında Kanuna dayanılarak Maliye Bakanlığınca çıkarılan ve 07.11.2007 tarih ve 26693 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan Terörün Finansmanına Yönelik Şüpheli İşlemlerin Bildirimi Genel Tebliği’nin 2/a bölümünde terörün finansmanında kâr amacı gütmeyen

⁵² Kuyaksil, a.g.e.,s. 97.

⁵³ Aydın, a.g.e., s. 351.

kuruluşların kullanılmasına ayrı bir vurgu yapılarak konu hakkında çarpıcı bilgilere yer verilmiştir. Tebliğde konu ile ilgili olarak aşağıdaki açıklamalar yer almıştır:

“Terörün finansmanında dernek ve vakıf gibi kâr amacı gütmeyen kuruluşlar sıklıkla kullanılmakta ve bu kuruluşlara aidat, bağış veya yardım adı altında sağlanan fonlar, bu kuruluşlar tarafından çeşitli yöntemler kullanılmak suretiyle terör örgütüne veya teröristlere aktarılmaktadır. Bağışta bulunan kişiler çoğu zaman verdikleri paranın terör örgütlerine aktarılacağını bilmemekte, hayır kuruluşunun beyan ettiği yasal amacı çerçevesinde kullanılacağı düşüncesiyle paralarını söz konusu kuruluşa aktarmaktadır. Bazı kişiler ise, terör örgütüne bilerek ve isteyerek finansman sağlamakta, bunu yasal bir görüntü altında, örneğin bir yardımlaşma derneğine bağışta bulunma görüntüsü altında gerçekleştirmekte, böylece kamu otoritelerinin dikkatini çekmeksizin terörü finanse edebilmektedir.”

Terör örgütlerinin kontrolündeki kâr amacı gütmeyen kuruluşlar kimi zaman, toplanan paraların bir kısmını gerçekten yasal faaliyetler için harcamakta ve böylelikle yasal ve yasadışı fonların birbirinden ayrılmasını zorlaştırmaktadır.⁵⁴

D. YAYIN ARAÇLARINDAN ELDE EDİLEN GELİRLER

Terör örgütleri, yayınladıkları gazete, dergi ve kitapları ideolojilerini yaymak ve teorik eğitimlerde taraftarlarını eğitmek amacıyla kullanmanın yanında, aynı zamanda bu yayınları sempatan ve militanlarına satarak mali kaynak sağlamaktadırlar.

Örgütlerin bu bağlamda, bir diğer gelir kaynağı da örgüt mensuplarını ajite etmek ve örgüte bağlılıklarını pekiştirmek için hazırlanan teyp ve video kasetleridir. Örgütler bu kasetler aracılığıyla mensuplarını davalarına motive etmek istemektedirler. Sol, sağ ve bölücü tüm örgütler, hazırlanan bu kasetlerde “şehitliği” yücelterek bir motivasyon aracı olarak kullanılmaktadırlar.⁵⁵

⁵⁴ Aykın, Sözman, a.g.e., s.42-43.

⁵⁵ Alkan, a.g.e., s. 292.

Türkiye’de Terör Örgütlerinin Finans Kaynakları

E. SOSYAL ETKİNLİKLER

Düzenlenen konser, şölen, sergi ve gösteri gibi sosyal etkinlikler yoluyla terör örgütleri tarafından yüksek tutarlı paralar toplanabilmektedir. PKK/KONGRA-GEL terör örgütüne bağlı kuruluşlar tarafından düzenlenen “özel geceler”de elde edilen gelirlerin örgütün faaliyetlerinin finansmanında kullanıldığı bilinmektedir.⁵⁶

Yukarıda sayılan sosyal etkinliklere ilaveten aşırı sol terör örgütlerince piknik ve kamp gibi etkinlikler çerçevesinde örgüte gelir temin etme yoluna gidildiği bilinmektedir.

F. YABANCI DEVLETLERCE YAPILAN YARDIMLAR

Devletler dış politika aracı olarak terörizmi kullanabilmektedirler. Bazı ülkeler diğer ülkeler üzerinde kendi çıkarları doğrultusunda etkide bulunmak amacıyla terör örgütlerini sık bir şekilde kullanmaktadırlar. Soğuk savaş döneminde bunun pek çok örnekleri görülmüştür. Eski Sovyetler Birliği ve doğu bloğu ülkelerinin terörist örgütlerine yardım ettiklerine tanık olunmuştur. Soğuk savaş döneminin sona ermesinden sonra devletlerin terörizme destek vermeleri giderek azalmasına rağmen tamamen ortadan kalkmamıştır. Devletin dış politikasında kullanmak için terörizme verdiği destek, basit yardımlar seviyesinde kalabileceği gibi, sponsorluk noktasına da ulaşabilmektedir.

Terör örgütlerine devletlerce destek verilmesinin çeşitli nedenleri vardır. Bunlardan başlıcaları; terörizmin destek verenler için düşük maliyeti ve etkili yöntemler sunması, ilişkileri bozmadan ilgili ülkenin istenilen şekilde hareket etmesini sağlamaya imkân vermesi, doğrudan güce başvurmanın ortaya çıkarabileceği riskleri içermemesi, terör örgütlerinin istihbarat örgütlerinin yan kolu gibi kullanılabilmesi ve operasyonel anlamda hizmet verebilmesi, destek veren ülkenin ideolojisini yaymasına yardımcı olması ve terör örgütleri ile ilgili ülke arasındaki inanç ve kültürel yakınlıkların bulunması şeklinde sıralanabilir.

Ancak günümüzde devletler doğrudan terör eylemleri gerçekleştirmek yerine taşeron olarak ülke içinde faaliyet gösteren terör örgütlerini kullanmayı tercih etmektedirler. Terör örgütünün üst yönetimi ile yakın ilişki içinde olan yabancı

⁵⁶ Aykın, Sözmen, a.g.e., s.44-45.

devlet gizli ajanları yapılacak eylemler konusunda teröristleri yönlendirmekte ve onlara gerekli imkânları da sağlamaktadırlar.⁵⁷

Teröre destek veren bazı ülkeler, örgütlere doğrudan veya dolaylı olarak maddi yardımlarda bulunmaktadırlar. Bu yardımlar para yardımı şeklinde olabileceği gibi, çeşitli silah, barınma ve eğitim desteği sağlama şeklinde de olabilmektedir.

Bazı devletler resmi, yarı resmi veya legal bir takım kuruluşları devreye sokarak maddi yardımda bulunmaktadır. Bazı demokratik ülkeler de legal kuruluşların, özellikle yabancı kökenli terör örgütlerine sağladığı imkânları görmezlikten gelerek dolaylı şekilde destek sağlamış olmaktadır.⁵⁸

Terörizm, uzun yıllar güçlü devletler tarafından politikalarının işlerliğini kolaylaştırmak ve rakiplerini etkisiz kılabilme için bir dış politika aracı olarak kullanılmış/kullanılmaktadır. Güçlü devletlerin etkin politikaları karşısında kendileri için bir çıkış noktası bulamayan ve uluslararası arenada hakkını elde edemeyen bazı devletler de terörü engelleri aşmada bir engel olarak görmektedirler.

Bu çerçevede, aralarında ABD, Sovyetler Birliği (şimdilerde Rusya Federasyonu), İngiltere, Fransa, İsrail, İran, Suriye, Küba, Libya, Irak, Kuzey Kore, Belçika, Yunanistan, Güney Kıbrıs Cumhuriyeti, Bulgaristan, Afganistan ve Sudan'ın bulunduğu çok sayıda devletin adına, terörün desteklenmesi ya da bizzat terörün uygulanması olaylarına sıkça rastlanmaktadır.

Terör örgütlerinin başarısı büyük ölçüde dış desteğe bağlıdır. Dış desteği olmayan bir örgütün başarılı olması mümkün görülmemektedir. Zira örgütlerin, yalnızca yurtiçi kaynaklarla beslenme, barınma, eğitim, silah vb. ihtiyaçlarını karşılamaları çok zordur. Güvenlik güçlerinin sürekli düzenledikleri operasyonlar, örgütlerin bütün faaliyet kanallarını tıkamaktadır. Bu nedenle dış destek, örgütlerin adeta bir nefes borusudur.

Terör örgütlerine destek veren ülkeler örgütlere, “sığınma hakkı vererek, dernek, yayın organı gibi yan kuruluşlar açmasına göz yumarak, kamp yerleri tahsis ederek, bu kamplarda eğitim vererek, militanları kamplarında ve kırsal alanda ziyaret edip moral vererek, yaralanan teröristlerin tedavilerini yaptırarak, silah, cephane ve mühimmat yardımı yaparak, teröristlere barınma, giyecek, yiyecek gibi lojistik ihtiyaçlarını temin ederek” destek ve yardımlarda bulunmaktadırlar.

⁵⁷ Aykın, Sözmen, a.g.e., s.45-46.

⁵⁸ Kuyaksil, a.g.e., s. 97.

Türkiye’de Terör Örgütlerinin Finans Kaynakları

Dünyada yerel ve uluslararası düzeyde faaliyet yürüten terör örgütlerinden dış devlet yardımı almayan bulunmamaktadır. Türkiye’deki terör örgütlerinin yıllardan bu yana faaliyetlerini aralıksız sürdürebilmelerinin en önemli nedenlerinin başında da yandaş devlet yardımları gelmektedir.⁵⁹

SONUÇ

Günümüzde insanlığı tehdit eden en önemli olgulardan birisi olan terörizm ve terörizm ile mücadele tüm ülkeler açısından öncelikli bir yere sahiptir. Her ne kadar ülkeler arasında ortak bir terör ve terörizm tanımı olmasa da genel itibariyle bir eylemden terör eylemi olarak söz edilebilmesi için “*İdeoloji, örgüt ve eylem*” unsurlarının bir arada olması gerekir.

Türkiye, 1960’lı yıllardan bu yana değişik terör örgütleri ile mücadele etmiştir ve bu mücadele günümüzde de devam etmektedir. Son 30 yılda özellikle PKK terör örgütü ile mücadele Türkiye’nin terörle mücadele stratejilerini belirlemede önemli bir faktör olmuştur.

Terör örgütlerinin faaliyetlerini sürdürebilmesi için gerekli olan ihtiyaçlardan birisi de finansal kaynak ve destektir. Terör örgütlerinin başlıca finansal kaynakları yasadışı yolların yanı sıra yasal görünümlü faaliyetlerden ve yabancı devletlerce yapılan yardımlardan oluşmaktadır.

Bu kaynaklar genel itibariyle dünya genelinde faaliyet gösteren terör örgütlerinde benzerlik göstermekle birlikte faaliyet yürüttükleri ülkelere ve bölgelere göre değişkenlik arz edebilmektedir.

Ancak terör örgütlerinin faaliyet alanları ve ideolojilerine göre de farklılık gösteren finans kaynakları da olabilmektedir. Kurban derilerinden elde edilen gelir, “infak” adı altında örgüt üyelerinin gelirlerinin belirli bir kısmını (aylık veya yıllık olarak) örgüte vermesi gibi.

Netice itibariyle terör örgütleri varlıklarını sürdürebilmek için geçmişte ve günümüzde olduğu gibi gelecekte de sürekli finansal kaynak arayışı içerisinde olacaklardır.

⁵⁹ Alkan, a.g.e., s. 294.

KAYNAKLAR

A. Ü. AÖF, *Terörizm, Türkiye'nin Terörizmle Mücadelesi*. Erzurum, Atatürk Üniversitesi AÖF.

AKALIN, Ş. H. (2005). *Türkçe Sözlük*. Ankara, Türk Dil Kurumu.

ALKAN, N. (2004). Terör Örgütlerinin Finans Kaynakları. *Polis Dergisi*, Sayı 40,

AYDIN, S. (2008). *Karapara Aklama ve Terörizmin Finansmanı*, Ankara, Adalet Yayınevi.

AYKIN, H., & SÖZMEN, H. (2009). *Terörün Finansmanı*, Ankara, MASAK Yayın No:12.

Büyük Larousse Sözlük ve Ansiklopedisi. (1986). İnterpress Basın ve Yayıncılık A.Ş.

GÜNEŞ, Ö. (2004). *Türkiye ile Bağlantılı Yasadışı Göç ve İnsan Kaçakçılığının Analizi*. Yüksek Lisans Tezi.

GÜVEL, E. A. (2004). *Organize Suç Ekonomisi ve Hukuk Uygulaması*, Ankara, Roma Yayınları.

<http://www.sabah.com.tr/Dunya/2012/12/11/terorun-yeni-finans-kaynagi>
Erişim Tarihi: 30. 04.2014

KARATAY, Ö., & KAPUSIZOĞLU, M. (2011). Mali ve Ekonomik Suçların Terörün Finansmanı Bağlamında Değerlendirilmesi. *Ekonomi Bilimleri Dergisi*, Cilt 3, No 1, 2011 ISSN: 1309-8020 ,

KUYAKSİL, A. (2004). Türkiye'de Terör ve Terörün Kaynakları. *Polis Dergisi*, Sayı 40,

ÖZCAN, N. A. (1999). *Kürdistan İşçi Partisi*. Ankara, ASAM Yayınları.

ÖZEREN, S. (2012). *Devlet Güvenliği*. Ankara, Polis Akademisi.

Polis Akademisi Başkanlığı, (2010). *Terörün Ekonomisi, Sınır İllerinde Kaçakçılık ve Terörün Finansmanı*, Ankara, Polis Akademisi Başkanlığı. UTSAM RAPOR NO: 13, 10.09.2010, s.8.

QURBANOV, İ. F. (2011). Terörizmin Finansmanı ile Mücadelede Uluslararası Girişimlere Bir Bakış. *AZƏRBAYCANIN VERGİ XƏBƏRLƏRİ*,

SHELLEY, L. Organize Suç Örgütleri ile Terör Örgütleri Arasındaki Bağlantının Kesilmesinde İşbirliği. *Küresel Terörizm ve Uluslararası İş Birliği II*.

THKP/C Doğuşu ve İlk Eylemleri. (1987). İstanbul, Kaynak Yayınları.

Türkiye’de Terör Örgütlerinin Finans Kaynakları

Türkiye Barolar Birliği, (2006). *Türkiye ve Terörizm*, Ankara, Türkiye Barolar Birliği Yayınları.

URHAL, Ö. (2009). *Küreselleşen Dünyada Güvenlik*. Ankara, Adalet Yayınevi.

UYAR, T. (2007). Terörizmle ve Terörizmin Finansmanı ile Mücadelenin Hukuki Temelleri, *Polis Dergisi*, Sayı:52,

ÜNEY, İ. *Organize Suç ve Terörizm İlişkisi: PKK Örneği*, Yüksek Lisans Tezi.

YALÇIN, Ö. L. *Terörün Finansmanı*, MASAK.

YÖK, (1985). *Türkiye’de Anarşi ve Terörün Sebepleri ve Hedefleri*, Ankara, YÖK Yayınları.